

NBA Ledengroep Intern en Overheidsaccountants

Governance ontwikkelingen in Nederland

Jaap van Manen

5 november 2020

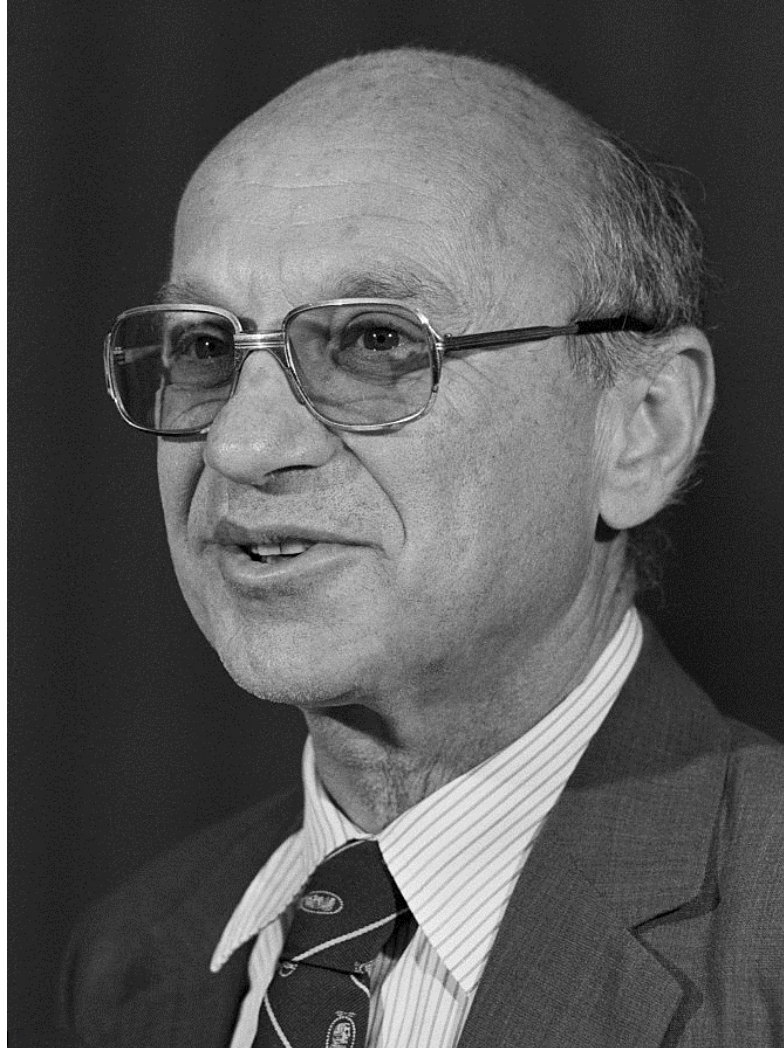
Agenda

1. Shareholders / Stakeholders
2. Actuele discussie
3. Raad van commissarissen

Agenda

- 1. Shareholders / Stakeholders**
2. Actuele discussie
3. Raad van commissarissen

1. Shareholders / Stakeholders (1)

1. Shareholders / Stakeholders (2)

Vijandige overnames

Transparantie

Niet uitvoerende bestuurders

Lotsverbondenheid door beloning

1. Shareholders / Stakeholders (3)

Post Tabaksblat

- Bankencrisis
- Bankencrisis (2)
- Beleggingsverzekeringen
- Boekhoudfraude
- Omkoping
- Valse concurrentie
- Discussie over beloningen
- Focus op korte termijn
- Accountants in opspraak

1. Shareholders / Stakeholders (4)

Thema's Corporate Governance Code 2016

- Lange termijn waardecreatie en meewegen van belangen van stakeholders
- Aandacht voor cultuur
- Versteving van het risicomanagement
- Nieuwe accenten in effectief bestuur en toezicht
- Verantwoord belonen
- Rol van de aandeelhouder
- Overige onderwerpen

Agenda

1. Shareholders / Stakeholders
- 2. Actuele discussie**
3. Raad van commissarissen

2. Actuele discussie (1)

Korte tijdlijn harmonisatie van vennootschapsrecht

Harmonisatie van vennootschapsrecht

- 2001-2002 Internationale werkgroep: de 'High Level Group of Company Law Experts
- 2002 'Report of the High Level Group of Company Law Experts on a modern regulator), framework for company law in Europe'.
- 2003 Openbaarmaking 'Company Law Action Plan'
- 2003 Nederlandse Corporate Governance Code (Commissie Tabaksblat)
- 2008 Herziene Code
- 2016 Herziene Code

2. Actuele discussie (2)

Winter e.a. 2020

- Het denken in aandeelhouderswaarde is in de Nederlandse context dominant geworden.
- Het stakeholdersmodel dient te prevaleren boven het veelal nu gehanteerde shareholdersmodel.
- Bestuurders dienen hun bedrijf als 'verantwoordelijke vennootschap' te laten opereren. Commissarissen houden hierop toezicht.
- Zorgplicht inzake *responsible corporate citizenship*
 - Vastleggen *raison d'être* vennootschap in statuten.

2. Actuele discussie (3)

De Kluiver 2020

- Voorstander van ondernemingen die maatschappelijke verantwoordelijkheid dragen.
- Vraagtekens bij definitie ‘verantwoordelijke onderneming’ en verankering hiervan in Nederlandse wet.
- Niet-onderbouwde aanwakkering publiek wantrouwen tegen ondernemingen.
- Vastlegging *raison d’etre* in statuten is onderworpen aan goedkeuring aandeelhouders.
- Bezien moet worden hoe enerzijds bevoegdheden aandeelhouders worden beperkt en anderzijds bevoegdheden van bestuurders en commissarissen worden gearticuleerd.

2. Actuele discussie (4)

Smit e.a. 2020

- Bedrijven dragen bij aan *fair share* in samenleving.
- Bedrijven richten zich op sociale rechtvaardigheid, lange termijn duurzame economische groei en hanteren het stakeholdersmodel.
- Producten en diensten bedrijf dienen een veilige en duurzame toekomst.

Agenda

1. Shareholders / Stakeholders
2. Actuele discussie
- 3. Raad van commissarissen**

3. Raad van commissarissen (1)

3. Raad van commissarissen (2)

Grenzen aan de functie van commissarissen

- Informatie:
De Commissaris is afhankelijk van de informatie die hij ontvangt van de Directie (onafhankelijkheid paradox)
- Geselecteerd op onwetendheid:
Men komt van buiten
- Deeltijd functie beperkt tot:
 - Formele informatie
 - Communicatie in de bestuurskamer
- Zwaktes in het Groepsproces:
 - Formalistisch
 - Afstandelijk
 - Voorzichtig
 - Vijandig

3. Raad van commissarissen (3)

3. Raad van commissarissen (4)

Economist.com

Kal

Literatuurlijst: actuele discussie

De Kluiver 2020

H.J. de Kluiver, 'Over de verantwoordelijke onderneming: naar een Paradise by the dashboard light?', *Ondernemingsrecht* 2020/126.

Smit e.a. 2020

J. Smit e.a., 'Bedrijven die het alleen gaat om geld verdienen, hebben geen bestaansrecht', *Opinie - de Volkskrant* 25 april 2020.

Winter e.a. 2020

J.W. Winter e.a., 'Naar een zorgplicht voor bestuurders en commissarissen tot verantwoorde deelname aan het maatschappelijk verkeer', *Ondernemingsrecht* 2020/86.

Literatuurlijst: boeken

Bökkerink & Couwenbergh 2020

I. Bökkerink & P. Couwenbergh, *De staatsbank*, Amsterdam: Prometheus 2020.

Depuydt 2010

P. Depuydt, *De kloof: hoe de breuk tussen Belgen en Nederlanders Fortis fataal werd*, Amsterdam: Prometheus 2010.

Smit 2004

J. Smit, *Het drama Ahold: ijdelheid en hebzucht aan de top*, Amsterdam: Balans 2004.

Smit 2009

J. Smit, *De Prooi: blinde trots breekt ABN AMRO*, Amsterdam: Prometheus 2009.

Smit 2019

J. Smit, *Het grote gevecht & het eenzame gelijk van Paul Polman*, Amsterdam: Prometheus 2019.